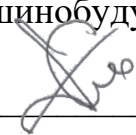

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра «Автоматизація виробничих процесів»

Затверджую:
Декан факультету
машинобудування

Кассов В.Д.
«27» травня 2024р.

Гарант освітньої програми:
к.т.н., доцент

Разживін О.В.
«08» травня 2024р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри автоматизації
виробничих процесів
Протокол № 13 від 06.05.2024р.
Зав. кафедри

Марков О.Є.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Галузь знань 17 – «Електроніка, автоматизація та електронні
комунікації»

Спеціальність 174 – «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані
технології та робототехніка»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

ОПП «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»
Факультет «Машинобудування»

КРАМАТОРСЬК-ТЕРНОПІЛЬ, 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія української культури» для студентів першого (бакалаврського) рівня за ОПП «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» галузі знань 17 «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації» спеціальності 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка» 18 с.

Розробник: О. В. Шимко, канд. іст. наук

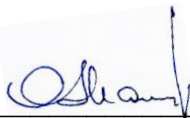
Керівник групи забезпечення

О.В. Разживін, к.т.н., доцент

Розглянуто і затверджено на засіданні кафедри «Автоматизація виробничих процесів», протокол № 13 від 06.05.2024 року.

Зав кафедри АВП:

О.Є. Марков, д.т.н., професор

Розглянуто і затверджено на засіданні Вченої ради факультету машинобудування, протокол № 10-24/05 від 27.05.2024 року

Голова Вченої ради факультету

В.Д. Кассов, д.т.н., професор

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Показники		Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
денна	заочна		денна	заочна
Кількість кредитів		Галузь знань: 17 «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації». Спеціальність: 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»	Обов'язкова	
3	3			
Загальна кількість годин				
90	90			
Модулів – 1		ОПП «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1			1	3
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)			Семестр	
			2	5
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи студента 6		Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський)	20	4
			Практичні	
			10	0
			Самостійна робота	
			60	86
		Вид контролю		
		залік	залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання - 30/60, заочної – 4/86.

II ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2.1 Актуальність вивчення дисципліни у зв'язку із завданнями професійної діяльності та навчання.

Знання основних етапів розвитку вітчизняної культури, її найвагоміших досягнень на протязі усієї історії є необхідними для розуміння характеру сучасного українського народу, взаємовідносин людей. Знайомство зі сферою матеріальної та духовної культури, створеною українським народом, ні в якому разі разу не зводиться до простої передачі інформації, а спрямоване на вироблення вміння скористатися неозорним морем культурних явищ і на вдосконалення здатності критично, і разом з цим аргументовано (об'єктивно), аналізувати з історичної і естетичної точки зору суспільні і культурні процеси з урахуванням багатоговікового досвіду.

2.2 Мета дисципліни:

Курс «Історія української культури» покликаний забезпечити студентів належним рівнем знань з історії української культури, сприяти гуманізації та гуманітаризації навчального процесу, вплинути на формування духовності студентів, сприяти професійному росту майбутніх фахівців технічного та економічного профілів.

2.3 Завдання дисципліни:

- засвоєння сенсу та цінностей основних здобутків української культури, знання основних етапів української культури, закономірностей її функціонування;
- Розуміння самотнього характеру української культури, її взаємозв'язок з європейськими культурними процесами;
- розуміння культурної зумовленості сучасної ситуації, здатність урахувати культурну специфіку при вирішенні виробничих, економічних та соціальних проблем.
- розуміння яким чином культурний розвиток впливає на формування світогляду та світосприйняття особистості і, зокрема, як особистість відображає свій духовний стан за допомогою творчості.

2.4 Мова викладання: українська

2.5 Обсяг навчальної дисципліни та його розподіл за видами навчальних занять: загальний обсяг становить 90 годин / 3 кредитів, в т.ч. денна форма навчання: лекції – 20 годин, практичні (семінарські) – 10 годин, самостійна робота студентів – 60 годин; заочна форма навчання: лекції – 4 годин, самостійна робота студентів – 86 годин.

III ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Історія української культури» увага приділяється оволодінню здобувачами такими загальними та фаховими (спеціальними) компетентностями, як:

ЗК9 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК10 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен продемонструвати достатній рівень сформованості наступних програмних результатів навчання:

ПРН14 Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм

Здобувачі вищої освіти, вивчаючи навчальну дисципліну «Історія української культури», опановують систему знань і навичок, що дозволяють сформувати такі спеціальні результати:

у когнітивній сфері:

здобувач здатний

продемонструвати знання і розуміння основних етапів становлення і розвитку історії української культури, розуміння специфіки цієї науки в її визначальних рисах, усвідомлення особливості структурної кореляції між історією України, національним менталітетом і культурою населення;

розуміти місце вітчизняної культури у світовій традиції, мати уявлення про еволюцію культури у різні історичні епохи;

орієнтуватися в напрямках і тенденціях сучасних культурних напрямках, їх зв'язку з попередньою інтелектуальною історією;

продемонструвати знання і розуміння основних процесів культурної сфери: розвиток культурного потенціалу суспільства, формування системи толерантних культурних відносин, розвиток державно-суспільного партнерства у галузі культури, набуття навичок у галузі забезпечення ефективного використання ресурсів й моніторингу культурних відносин.

в афективній сфері:

здобувач здатний

критично осмислювати лекційний та поза лекційний навчальний матеріал, використовувати набуті знання при веденні дискусій з актуальних проблем специфіки історії української культури в їх визначальних рисах;

демонструвати знання спеціалізованої літератури із досліджень історії української культури, аналізувати науково-історичну літературу (як тексти першоджерел так й критичні дослідження), визначати її місце і роль в історії українського та світового культурного процесу;

аналізувати основні етапи розвитку української культури;

орієнтуватися у сучасних наукових концепціях, в межах яких здійснюється їх вивчення, ключові історичні події та постаті, які визначали її розвиток;

оцінити сучасний стан культурних відносин на конкретних прикладах;

співпрацювати із іншими здобувачами та викладачем в процесі обговорення проблемних моментів на лекційних та практичних заняттях, при виконанні і захисті індивідуальних завдань;

ініціювати і брати участь у дискусії з питань навчальної дисципліни, розділяти цінності колективної та наукової етики.

у психомоторній сфері:

здобувач здатний

самостійно бачити, виявляти та аналізувати феномен української культури у широкому контексті культури та науки;

слідувати методичним підходам до розрахунку культурного потенціалу суспільства, проводити аналіз відносин у царині культури, робити висновки на основі проведеного аналізу;

брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості;

презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів, мати навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

самостійно здійснювати пошук, систематизацію, викладення літературного матеріалу;

здійснювати аналіз та інтерпретацію гуманітарного тексту: виокремити та відтворити смислову структуру тексту, оцінити послідовність та валідність аргументації, виділити продуктивні ідеї.

IV ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні аспекти культури. Українська культура як цілісна система.

Предмет, завдання та структура курсу "Історія української культури". Наукове визначення поняття культура. Основні підходи до вивчення феномену культури в сучасній культурології (еволюціоністський, соціологічний, антропологічний, циклічний та ін.). Духовна та матеріальна культура. Світова та національна культура. Основні функції культури.

Методологічні проблеми дослідження української національної культури. Проблема етногенезу українців. Міграційна та автохтонна теорії походження українського народу. Історія етноніму «Україна». Природні, духовні, суспільно-економічні передумови формування українського етносу. Мовні, фізіологічні та

психологічні особливості українців. Українська ментальність. Історико-етнографічне районування України та його вплив на культуру. Основні зони: Наддніпрянщина, Поділля, Полтавщина, Слобожанщина, Полісся, Прикарпаття, Волинь, Закарпаття, південь України. Етнографічні групи українців. Проблема періодизації історії української культури. Характеристика етапів розвитку української культури. Самобутні риси духовної культури українського народу.

Тема 2. Стародавні культури на території України

Поява людини на території України. Розвиток матеріальної та духовної культури в кам'яну добу. Неолітична революція. Трипільська культура та її зв'язок з українською культурою. Особливості трипільського мистецтва.

Доіндоєвропейці та індоєвропейці на території України. Мова та вірування індоєвропейців. Кіммерійці. Скіфська доба на території України (соціально-економічний розвиток, звіриний стиль в мистецтві). Сармати. Грецька колонізація України. Українські землі у складі Римської імперії. Україна та "велике переселення народів" у II-IV ст. н.е.

Наукові джерела вивчення культури стародавніх слов'ян. Основні етапи формування культури східних слов'ян. Первісні археологічні культури на території України. Пам'ятки мізинської культури (25-7 тис. до н.е.). Індоєвропейці на території України. Особливості трипільської культури і мистецтва. Патріархат. Культ сонця. Флективна мова як найважливіший елемент індоєвропейської культури. Зарубинецька (2-ге ст. до н.е.-2-ге ст. н.е.) і Черняхівська (2-5 ст. н.е.) культури - основа формування культури Київської Русі. Мистецтво антської доби. Побут і звичаї східних слов'ян. Релігійні вірування і міфологія. Зовнішні впливи на формування культури східних слов'ян. Скіфо-кімерійська культура на території України. Скарби скіфських курганів. «Звіриний стиль» в ужитковому та ювелірному мистецтві. Сармати. Культура античних міст-держав Північного Причорномор'я та Криму. Римо-візантійський вплив. Україна та велике переселення народу в 2-5 ст. н.е.

Тема 3. Культура Київської Русі

Суспільно-економічні та історичні обставини формування Київської Русі. Розвиток міст, торгівлі, ремесла як умови формування давньоруської культури. Особливості світогляду людини часів Київської Русі, його відображення в пам'ятках народної мудрості, легендах, билинах, піснях. Хрещення Русі та візантійський вплив на формування давньоруської культури. Розвиток писемності на Русі. Особливості освітніх процесів і напрямки формування наукових знань: історичні, медичні, юридичні тощо. Становлення книжної справи і організація бібліотек. Давньоруська література (оригінальна та перекладна), її жанрове різноманіття. «Остромирове Євангеліє», «Повість временних літ», «Поученіє Володимира Мономаха» тощо. Володимир Великий та Ярослав Мудрий, їх внесок у піднесення Київської держави. Архітектурні пам'ятки Київської Русі. Будівництво Софії Київської. Розвиток образотворчого мистецтва: фресковий живопис і мозаїка. Поширення іконописання. Образи Алімпія. Особливості давньоруської книжкової мініатюри. Історичне значення культури Київської Русі.

Монголо-татарська навала та її наслідки для культурного розвитку Стародавньої Русі.

Тема 4. Культура Галицько-Волинського князівства

Суспільно-політична ситуація в Галичині і на Волині в 12-13 ст.. Осередки культурного життя в Галицько-Волинському князівстві. Види освітніх закладів і особливості навчальних програм. Розвиток писемної творчості. «Галицько-Волинський літопис». Спадкоємність попередніх культурних й мистецьких традицій. Архітектура: превалювання романського та готичного стилю, візантійський вплив. Пам'ятки княжого Львова. Виявлення своєрідних рис в архітектурному мистецтві. Розвиток образотворчого мистецтва в Галичині і на Волині. Особливості Галицько-Волинської іконописної школи. Культурні зв'язки Галицько-Волинського князівства з іншими землями Стародавньої Русі.

Тема 5. Культура України в польсько-литовську добу

Політико-державний і суспільний лад в українських землях в польсько-литовську добу (14-перша половина 17 ст.). Процес формування українського етносу в умовах польсько-литовського поневолення. Правовий та мовний статус українців. Умови розвитку національно-культурного життя. Основні типи шкіл і характер викладання в них. Релігійна ситуація. Берестейська унія (1596р.) та її наслідки. Виникнення братств, їх культурно-освітня діяльність. Братські школи. Поширення гуманістичних та реформаційних ідей в українських землях. Визначні українські гуманісти - Юрій Дрогобич, Павло Русин та ін.. Центри ренесансної культури в Україні. Діяльність Львівської братської школи та типографії. Першодрукар Іван Федоров. Острозька академія, її значення в становленні проєвропейської освіти в Україні. Острозька Біблія. Роль Київського братства. Відновлення ієрархії православної церкви. Суспільна і культурна діяльність Петра Могили. Заснування Лаврської школи і Київської колегії, їх об'єднання в єдиний навчальний заклад - Києво-Могилянській колегіум. Проблема націоналізації та уніфікації освіти. Розвиток полемічної літератури. Полемічні праці І.Вишенського та А.Радивіловського. Своєрідність українського ренесансного мистецтва. Розвиток архітектури. Фортеці та замки. Ренесансні ансамблі Львова. Скульптура. Львівській малярський цех. Особливості українського іконопису ренесансної доби.

Тема 6. Духовне життя українського народу в II половині 17-18 ст.

Козацтво як національно-політична сила і захисник православної віри в українських землях. Національно-визвольний рух в Україні під керівництвом Б. Хмельницького та посилення демократичних тенденцій в українській культурі. Культура козацької держави (1654-1784рр.). Роль Запорізької Січі. Розвиток літописання. Національно-визвольні мотиви в козацьких думах: «Літопис Самовидця», «Літопис Григорія Граб'янки», «Літопис Самійла Величка». Кобзарство. Реформування церкви і освіти в козацьку добу. Українська православна церква: спрямованість на націоналізацію і визначення християнських цінностей в православному варіанті. Діяльність Києво-Могилянського колегіуму,

надання йому статуту Академії в 1701р.. Розвиток філософської та наукової думки. Перші підручники з історії України: “Синопис” та “Густинський літопис”. Становлення національної української літератури: козацьке літописання, думи, історичні драми, ліричні пісні, романси, тощо. Вертепний театр. Теоретичні праці Ф. Прокоповича. Відображення гуманістичних ідей в філософських і літературних творах Г.Сковороди. Активізація книговидавничої справи. Суспільна і культурна діяльність гетьмана І. Мазепи. Розповсюдження барокової культури в Україні: забудова українських міст, видатні архітектурні ансамблі Києва та Львова. Особливості розвитку барокового живопису в Україні: іконопис та портретний живопис. Барокові іконостаси. Творчість Івана Рутковича, Івана Пінзеля та ін.. Розвиток мистецтва гравюри в українських друкарнях. Золота доба церковної музики. Творчість М.Березовського та А. Веделя. Зародження світської музики. Ліквідація Гетьманщини і Запорізької Січі. Унія як національний чинник в Західній Україні.

Тема 7. Українська культура 19 століття.

Розвиток культури України за умов політики російського самодержавства та австрійської монархії. Генезис українського відродження та періодизація ренесансного процесу. Дворянський період (1780-1840рр.). Створення масонських лож. Діяльність студентських гуртків в Харківському та Київському університетах. Започаткування мовознавчих, етнографічних і фольклористичних досліджень. Видання «Історії русів». Становлення літературної української мови: “Енеїда” І.Котляревського. Театральна діяльність І.Квітки-Основ'яненка. Творчість українських митців на ниві російської культури. Своєрідність класицизму в Україні. Український романтизм як важливий чинник розвитку національної ідеї. Початок відродження в Галичині. Літературні збірки «Руська трійця» та «Русалка Дністрова». Народницький період (1840-1880рр.). Діяльність М.Костомарова і Т.Шевченко як провідників української національної ідеї. Створення Кирило-Мефодіївського товариства. Відображення демократичних ідей в маніфесті “Книга буття українського народу”. Значення літературної творчості Т.Шевченко. Розвиток національної самосвідомості українців у 50-60-ті роки. Українські громади та напрямки їх роботи. «Стара громада» (Київ) та діяльність М.Драгоманова, Д.Антоновича, П.Чубинського в 70-80-ті роки. Культурне зростання Галичини в 40-80-ті роки 19ст.. Модерністський період українського відродження (1890-1914рр..). Проблема традиції і новаторства. Літературний модерн. Творчість Л.Українки, О.Кобилянської, М.Коцюбинського, В.Стефаніка. Роль суспільної і літературної діяльності І.Франка. Наукове товариство ім. Т.Шевченко та його видавнича діяльність. Архітектурний модерн: еклектика, сецесія, конструктивізм. Розвиток модерністичного живопису: творчість О.Мурашко, М.Жука та ін.. Особливості львівського модерну. Створення професійного українського національного театру. Творча діяльність М.Кропивницького і М. Старицького. Розвиток української класичної музики. Музичні твори П.Гулака-Артемівського та М.Лисенка. Оперне мистецтво України: світова слава С. Крушельницької, М.Менцинського. Український авангард 1900-1910рр. Взаємозв'язок культурного життя України з духовними

процесами в інших країнах Європи.

Тема 8. Культура України 20 століття

Перша світова війна - поворотний етап в історії українського народу. Соціалістична революція в Росії і спалах національно-політичного відродження в Україні. IV універсал Центральної Ради (22 січня 1918р.): проголошення самостійності Української Народної Республіки. М.Грушевський і В.Винниченко в боротьбі за національне відродження. Автокефалія української православної церкви. Формування української національної освіти. Створення Української Академії Наук. Діяльність видатних українських науковців:

А.Кримського, В.Вернадського, М.Туган-Барановського. Розвиток видавничої справи. Національно-культурне піднесення 20-х років. Пожвавлення літературного життя в період українізації. Створення літературних об'єднань «Плуг», «Гарт», «ВАПЛІТЕ», «Молодняк» та ін.. Український мистецький авангард. Розвиток музичної культури і театрального мистецтва. Творчість Л.Ревуцького, Б.Лятошинського, В.Косенка. Театр «Березіль» Л.Курбаса. Становлення українського кіномистецтва. О.Довженко - письменник, драматург, кінорежисер. Розвиток образотворчого мистецтва: «школа Бойчука», творчість К. Малевича та О.Архипенка. Львів як центр культурного життя Західної України. Літературні групи Галичини. Представники західноукраїнської живописної школи: О.Новаківський, А.Холодний. Музичне і театральне життя в Галичині. Творчість Ст. Людкевича. Репресії сталінської доби, їх трагічний вплив на розвиток української національної культури. «Розстріляне відродження». Розвиток української культури в роки Другої Світової війни і повоєнний період. Рядянізація школи, освіти і науки. Культура і духовне життя в Україні часів «хрущовської відлиги». Шістдесятництво. Дисидентський та само видавничий рух. Культурні надбання української діаспори. Українська культура 70-80-х років.

Тема 9. Українська культура в умовах нової реальності

Національно-культурне відродження в Україні в середині 80-х років 20 ст. - на початку 21 ст. та його особливості. Декларація про державний суверенітет України (16 липня 1991р.) та акт проголошення незалежності України (24 серпня 1991р.), їх значення в формуванні нової соціокультурної дійсності та національно-культурної ідентичності. Українська державність - необхідна передумова духовного відродження українців. Демократія як ключовий чинник відновлення духовного життя. Свобода творчості митця. Українські культурні традиції та сучасність. Суперечливий характер культурного процесу сьогодення. Видатні українські митці межі 20-21 ст.. Українська культура в контексті світового розвитку. Вплив техніки на культуру. Феномен масової культури. Роль ЗМІ. Молодіжні субкультури: стиль життя, форма спілкування. Перспективи розвитку української культури в 21 ст.

4.1 Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Історія української культури						
1	Теоретичні аспекти культури. Українська культура як цілісна система.	6/5	1/1			5/
2	Стародавні культури на території України.	6/4	3			5/9
3	Культура Київської Русі.	12/5	2/1	2		4/9
4	Культура Галицько-Волинського князівства.	7/4	2			5/9
5	Культура України в польсько-литовську добу.	8/5	2/1			6/9
6	Духовне життя українського народу в другій половині 17-18ст.	12/4	2	2		6/9
7	Українська культура 19 сторіччя.	12/5	2/1	2		8/9
8	Культура України 20 століття.	12/4	2	2		8/9
9	Українська культура в умовах нової реальності (к. 20- поч. 21 ст.)	6/4	3	2		5/9
	Підсумкова к.р.	9/4	1			8/5
Усього годин		90/90	20/4	10/0		60/86

4.2 Тематика семінарських занять

№ з/п	Вид і тема заняття
1	Культура Київської Русі.
2	Побут та традиції українців (XIII – XVIII ст.)
3	Культура України XIX століття.
4	Культура України XX століття.

4.3 Перелік індивідуальних завдань

Головною метою індивідуальних завдань є самостійне опрацювання здобувачами додаткового матеріалу, формування власного світогляду щодо процесів та явищ, та контроль самостійної роботи студентів. Цей контроль здійснюється завдяки написанню студентами доповідей, рефератів, презентацій тощо. Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується здобувачем поза аудиторними годинами. Здобувач вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний

пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 10-15 слайдів, текст доповіді – 4-5 стандартних сторінок комп'ютерного набору з дотриманням усіх необхідних формальних вимог до письмових наукових робіт.

Теми рефератів, презентацій:

1. Поняття, сутність і функції культури.
2. Форми і структура культури.
3. Мистецтво - унікальний феномен духовної культури людства
4. Предмет і об'єкт курсу «Історія української культури». Методологічні принципи вивчення культури.
5. Українська національна культура як цілісна система.
6. Періоди розвитку української культури, їх загальна характеристика.
7. Прадавні культури на території України (кам'яне століття).
8. Культура доби бронзи.
9. Особливості скіфо-сарматської культури.
10. Культура північночорноморських міст-держав (Пантікапей, Херсонес, Ольвія).
11. Характерні риси зарубинецької та черняхівської культур.
12. Проблеми етногенезу давніх слов'ян.
13. Релігійні вірування та міфологія давніх слов'ян.
14. Хрещення Русі. Особливості світогляду людей часів Київської Русі: язичницький та християнський фактори.
15. Зародження шкільної освіти і наукових знань в Київській Русі. Книжна справа.
16. Література Київської Русі: оригінальні та перекладні твори.
17. Архітектура Київської Русі. Софія Київська – шедевр давньоруського мистецтва.
18. Образотворче мистецтво Київської Русі: мозаїки, фрески. Поширення іконописання.
19. Історико-культурна ситуація в Галичині і на Волині в 12-13 ст.
20. Розвиток освіти і науки в Галицько-Волинському князівстві.
21. Мистецтво Галицько-Волинської Русі. Пам'ятки княжого Львова.
22. Культурні зв'язки Галицько-Волинського князівства з іншими центрами Стародавньої Русі.
23. Суспільно-політична і культурна ситуація в Україні в польсько-литовську добу (сер. 14-перша половина 17 ст.). Розповсюдження католицизму в українських землях.
24. Освітня справа в польсько-литовську добу. Початок книгодрукування в Україні.
25. Церковні братства та їх роль в розвитку української культури.
26. Поширення гуманістичних ідей в Україні (15-16 ст.). Розвиток полемічної літератури.

27. Мистецькі добутки українського ренесансу (15-перша половина 17 ст.)

28. Козацтво як явище української історії та культури.

29. Реформування церкви в козацьку добу. Суспільна та культурна діяльність П. Могили.

30. Розвиток освіти і науки в Україні в другій половині 17-18 століттях. Роль Києво-Могилянської академії.

31. І. Мазепа – меценат і культурний діяч.

32. Архітектурне бароко в західноукраїнських землях. Пам'ятники Львова.

33. Специфіка українського бароко. Барокові ансамблі Києва.

34. Бароко в українському образотворчому мистецтві: іконописання та портретний живопис.

35. Розвиток української літератури в козацьку добу.

36. Г. С. Сковорода – філософ і поет.

37. Розвиток театру і музичного мистецтва в др. пол. 17-18 ст.

38. Побут і традиції українського народу.

39. Усна народна творчість — феномен духовної культури українського народу.

40. Суспільно-політична ситуація в Україні в 19 столітті. Періодизація національно-культурного відродження.

41. Розвиток історико-етнографічної і художньої літератури в Україні першої половини 19 ст.

42. Діяльність Кирило-Мефодіївського братства і українських громад.

43. Роль Т. Г. Шевченка в становленні української національної культури.

44. М. П. Драгоманов – фундатор української суспільної думки.

45. Особливості розвитку української літератури в др. пол. 19 ст..

46. Національно-культурне відродження в Галичині (19 ст.).

47. Громадська та літературна діяльність І. Франка, його вплив на розвиток культури в західноукраїнських землях.

48. Розвиток архітектурного і скульптурного мистецтва в 19 ст.

49. Жанрове різноманіття українського живопису 19 ст..

50. Еволюція українського театрального мистецтва. Становлення професійного театру в другій половині 19 ст.

51. Музичне мистецтво України другої половини 19 ст.. Творчість М. Лисенка.

52. Українське авангардне мистецтво 1900-1930-х років.

53. Національно-культурне піднесення в Україні в 20-ті роки 20 століття.

Покоління «розстріляного відродження».

54. О. Довженко – кінорежисер, драматург, письменник.

55. Розвиток української культури в роки Другої Світової війни і повоєнний період.

56. Культурні надбання української діаспори.

57. Літературні і мистецькі процеси в умовах хрущовської «відлиги»: шістдесятництво, дисидентський рух.

58. Українська культурна парадигма на зламі ХХ-ХХІ ст.. Видатні митці сучасності.

59. Національна культура та її значення в умовах державотворення.

60.Збереження культурної спадщини та інтеграція української культури у світовий простір.

4.4 Самостійна робота

Під час самостійної роботи здобувачі опрацьовують матеріал аудиторних занять курсу, і питання винесенні на самостійне вивчення. Розподіл часу самостійної роботи виконується згідно плану навчального процесу та робочого плану дисципліни. Під час самостійної роботи здобувачі звертаються до літератури теоретичного курсу та допоміжної методичної літератури в разі необхідності.

Різновидами самостійної роботи є:

- вивчення лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання за відповідними темами окремих питань з навчальної дисципліни;
- робота з рекомендованою основною і додатковою літературою;
- підготовка доповідей, підготовка до обговорень за відповідними темами на семінарських заняттях;
- підготовка творчих робіт (есе, реферати, презентації, виступ на конференції та ін.);
- систематизація теоретичних та практичних знань перед модульною контрольною роботою та екзаменом.

Контроль виконання самостійної роботи відбувається при обговореннях на семінарах, при написанні модульної контрольної роботи.

V КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань здобувачів здійснюється за рейтинговою накопичувальною (100-бальною) системою, яка передбачає складання обов'язкових контрольних точок.

З дисциплін, що завершуються заліком, поточна успішність оцінюється, виходячи зі 100 балів. Здобувач, який склав усі контрольні точки і набрав 55 і більше балів з кожного контролю на початок сесії, має право отримати підсумкову оцінку без складання заліку.

Контрольні заходи включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться у формі підсумкової контрольної роботи за відповідний змістовий модуль та колоквиуму і має на меті оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Оцінювання знань здобувача під час занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою; вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння здійснювати узагальнення інформації, обґрунтовувати свою власну точку зору та робити висновки; грамотність подачі матеріалу та оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи здобувачів є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей здобувачів ВО з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового заліку, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Переведення набраних здобувачем балів за 100-бальною шкалою в оцінки за національною (5-бальною) шкалою та шкалою ECTS здійснюється в відповідності до таблиці:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81 – 89	B	добре	
75 – 80	C		
65 – 74	D	задовільно	
55–64	E		
30–54	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0 – 29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	<ul style="list-style-type: none"> • фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; • оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	<ul style="list-style-type: none"> • письмовий звіт або реферат про виконання індивідуального завдання; • оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульна контрольна робота	<ul style="list-style-type: none"> • питання до модульної контрольної роботи
Підсумковий контроль		<ul style="list-style-type: none"> • питання до заліку

VII СЕМЕСТРОВИЙ ГРАФІК

Склад і графік складання контрольних точок дисципліни «Історія української культури»

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	
1	Аудиторна робота здобувача оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – усне опитування в ході лекцій та практичних заняттях, оцінювання правильності вирішення тестових, практичних та ситуаційних завдань на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та поза лекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.	10	40	1-9
2	Індивідуальне завдання Підготовка презентації за обраною темою і виступ з доповіддю на практичних заняттях, тез доповідей, статті, роботи на конкурс, презентації, виступ з доповіддю на конференції	10	15	1-9

3	Модульна контрольна робота №1 (Здобувач виконує тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1)	15	30	9
5	Колоквіум	5	15	8
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	9
Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,5) (Письмовий залік у разі підвищення рейтингового балу)		55	100	9
Загальний рейтинг = 0,5*оцінка поточної успішності+0,5*оцінка підсумкового контролю				

VIII РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основна література

1. Греченко В., Кислюк К. Історія української культури. Кондор, 2016. 352 с.
2. Ваврух М. Нариси з історії української культури. Гавалюк Р. Львів: Світ, 2018. 224 с.
3. Історія української культури: європейський контекст: навч. посіб. / П. В. Вербицька, І. Я. Хома; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 301 с.
4. Іваненко В.В., Кривчик, Г.Г. Історія і культура України: електронний підручник для студентів природничих і технічних спеціальностей Дніпропетровськ: ДНУ імені О.Гончара, 2016. 206 с.
5. Історія народної культури українців: навч. посіб. / Михайло Глушко. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 416 с.
6. Історія української культури. За ред. проф. В. Качкана. К.: Медицина, 2016. 368 с.
7. Історія української культури: конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання і слухачів другої вищої освіти всіх спеціальностей) / О. Л. Рябченко, Ю. А. Беліков, В. П. Бурмака та ін.; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ, 2015. 182 с.
8. Левицька Н., Колосюк В., Береговий С. Історія української культури. К.: Кондор, 2015. 326 с.
9. Личковах В. Історія української естетичної думки. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 388 с.
10. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 340 с.
11. Передерій І. Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І. Г.Передерій, О. В. Тевікова, А. В.Нарадько; за ред. І. Г.Передерій. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 274 с.
12. Піддубний С. Українська цивілізація. Ведія: словник-довідник української праісторії та ведичної культури. К.:Мандрівник, 2016. 352 с.

13. Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусі. Київ: Критика, 2015. 430 с.

14. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: КСД, 2016. 496 с.

15. Салій А.В., Зінченко Н.О. Хронологічно-логічні завдання з курсу «Історія України». Полтава, 2015. 28с

16. Нариси з історії української культури: архітектура, образотворче мистецтво, музика, театр, кіно / М. Ваврух, Р. Гавалюк. Львів: Світ, 2018. 224 с.

17. Нарис історії культури України / М. В. Попович. 2-ге вид., допов. Київ : АртЕк, 2017. 730 с.

8.2. Допоміжна література

1. Слово і кіно Антологія української кінокритики 1920-х. К.: Національний центр О. Довженка, 2019. 200 с.

2. Брехуненко В. Східна брама Європи. Козацька Україна в середині XVII–XVIII ст. / Ред. Ю. Олійник. НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. К.: Темпора, 2015. 504 с.

3. Дашкевія Я. Постаті: нариси про діячів історії, політики, культури. Уклад. Мирон Капраль, Андрій Фелонюк, Галина Сварник, Ігор Сковчиляс. К.: Піраміда, 2016. 924 с.

4. Масенко Л. Конфлікт мов та ідентичностей у пострадянській Україні. К.: Кліо, 2020. 176 с.

5. Ортинський І. Хрещення, хрест та харизмі України. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 200 с.

6. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. С. Калакура, О. О. Рафальський, М. Ф. Юрій. К.: ІІЕНД ім. І.Ф. Кураса, 2015. 496 с.

8.3. Web-ресурси

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki>

2. <https://spadok.org.ua/kyivska-rus/osvita-v-kyivskiy-rusi>

3. <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/11296>

4. http://ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/zmist.htm

5. <http://uchebnikfree.com/page/istkulturi/ist/ist-7--idz-ax237.html>

6. <http://nkckhust.dyndns.org/elibrary/library/books/40436/maket.pdf>

7. <http://textbooks.net.ua/content/category/44/66/50/>